

IZHAJA VSAK DAN

Če ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pistoiji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvč. (10 stot.)

OBELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 helone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. zavrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-00. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Velesile za albanski Skader.

Mednarodni položaj vsled padca Skadra.

Splošna slika položaja.

DUNAJ 24. (Izv.) Nihče ne ve, kako se bo vsled padca Skadra razvil mednarodni politični položaj. Iz vseh evropskih prestolnic prihajajo poročila, ki slikajo položaj kot jako nevaren in silno resen. Soglasno mnenje v političnih krogih je, da se mora že v najbližjih dneh pokazati odločilen preobrat. Gre namreč zato, če bo možno še vzdizati evropsko solidarnost ali ne. Če se solidarnost razbije, obstoja nevarnosti, da nastopi Avstrija samostojno in z orožjem prisili Črnogoro, da izroči Skader Albaniji. Sedaj se tudi oficijelno potrjuje naša včerajšnja vest o Berchtoldovi noti na evropske veleposlane. Odgovor še ni prišel in negotovo je tudi, kako se bo glasilo.

Vedno ostreje nastopajo v Petrogradu, Parizu in celo v Londonu politični krogi, ki konstatirajo, da je Črnogora z zavzetjem Skadra postavila Evropo pred fait accompli, ki zahteva revizijo londonskega sklepa glede skadrskega vprašanja.

Avstrija se sedaj trudi, da dobi na svojo stran Italijo. V koliko se ji to posreči, ni mogoče ničesar reči. Vsekakor je gotovo, da vstvarja vsak dan, ki preteče, ne da bi padla odločitev, nove politične zapletaje.

Poslaniška reunija za albanski Skader.

DUNAJ 24. (Iz.) Kakor smo izvedeli, se včerajšnja konferenca veleposlanikov v Londonu ni razšla brez rezultata.

Veleposlaniki so soglasno sklenili sporočiti črnogorski vladi, da velesile odločno vstrajajo na svojem sklepu glede Skadra, vsled česar priporočajo Črnogori, naj čimprej izroči Skader Albaniji.

Tekom današnjega dne so že dobili veleposlaniki z ozirom na včerajšnjo Berchtoldovo noto, potrebne informacije svojih vlad.

Ceravno je bilo sklenjeno, da se vrši prihodnja seja reunije šele v tork, se je sir Grey odločil sklicati prihodnjo sejo že za jutri popoldne in pričakovati je, da pride jutri do zelo važnih sklepov.

Kralj ne da Skadra več iz rok.

CETINJE 24. (Izv.) Kralj Nikola je radostno množico, ki mu je pred konakom čestila k slajni zmagi pred Skadrom, nagovoril z daljšim govorom, se ji zahvaljeval za udanost in izjavil, da se skupno z vsem narodom veseli, da je vendar enkrat že izpolnjena toli pričakovana nada hrabrih črnogorskih junakov. Velike žrtve, katere je žrtvoval narod v dosegu svojega namena, hvala Bogu, niso bile zastoj, kajti Skader je od danes naprej črnogorski. Kralj je končal svoj govor z besedami: „Živel črnogorski Skader!“

Po poročilih „Südliche Korrespondenz“ je kralj Nikola poslanikom balkanskih zaveznikov, ki so mu čestitali k zmagi, izjavil, da bo morala Evropa, če bo hotela Skader, za katerega so Črnogorci skoro izkrcavali, rešiti za Albanijo, sama izvršiti vse potrebne operacije. Črnogora se umakne sedaj iz Skadra samo sili.

CETINJE 24. (Izv.) Minister Plamenac je o usodi Skadra izjavil sledeče: „Nobena sila nas ne prisili, da zapustimo Skader!“ Črnogorski mirovni delegat v Londonu se je izrazil sledeče: „Skader ostane črnogorski. Čez 10.000 svojih najboljših sinov smo žrtvovali za to mesto in le čez trupla črnogorskega naroda bo morala iti ona armada, ki bi nam hotela iztrgati Skader iz rok! Kralj Nikola je bil sprva sam zato, da se opusti obleganje Skadra. Sklical je vojni svet, na katerem je navzočim razkril svoj načrt, proti kateremu pa so princ, ministri in general energično protestirali. Kralj je podal radi tega svojo demisijo, a ker krone prestolonaslednik ni hotel sprejeti, se je kralj težkim srcem odločil za zadnje operacije pred Skadrom, ki so dosegle popoln uspeh.“

Avstrija in padec Skadra.

DUNAJ 24. (Kor.) Vsi dunajski listi obširno razpravljajo o položaju, ki je nastal vsled padca Skadra in zahtevajo od vlade takojšnje energične odredbe proti Črnogori, ali z Evrope, ali pa brez Evrope.

LONDON 24. (Izv.) Tu vzbuja vedno

večje skrb dejstvo, da bo Avstrija končno vendar primorana, kreniti svojo pot. V soboto je Avstrija predlagala izkrcanje mednarodnih čet na črnogorsko obrežje. V ponedeljek je poslaniška reunija to zahtevo odklonila, češ, da se tako že vrše pogajanja glede kapitulacije. Velesile nameravajo odposlati v Skader mednarodnega parlamentarja, ki naj v imenu Evrope zasede mesto.

Glasovi iz Anglije.

LONDON 24. (Kor.) Povodom padca Skadra pišejo „Times“: Vse velesile, vstevši tudi Rusijo, posebno pa Anglijo, so v dobrem namenu nastopale proti zahtevam Avstrije. Stališče Anglije glede skadrskega vprašanja je še vedno isto, kakor je bilo označil sir Edward Grey: „Mi smo edini z ostalimi velesilami, da mora obstati avtonomna Albanija, kateri mora pripasti tudi Skader.“ Na tem stališču namerava Anglija vstrajati in Evropa bo že naša sredstva, da prisili Črnogoro k vpoštevanju njenih sklepov.

LONDON 24. (Izv.) Razporeženje v angleški javnosti se je vsled padca Skadra na zelo karakterističen način nenadoma izpremenilo. Dočim je prej javnost povdarjala, da mora pripasti Skader Albaniji, naglašala sedaj, da so Črnogorci svoj uspeh zaslužili in naj zato Skader tudi obdrže.

Odlični liberalni parlamentarci, torej pričaš vladne večine v zbornici, nabirajo podpise za predlog, v katerem bodo pozvali vlado, naj spremeni svoje dosedanje stališče v skadrskem vprašanju.

Ruska javnost in stališče ruske diplomacije.

BELGRAD 24. (Izv.) Govor ruskega poslanika Hartwiga v Belgradu na množico, se v političnih krogih na vse mogoče načine komentira. Hartwig je stavil veliki dogodek, ki je našel odmeva po vsem slovanskem svetu in koncem svojega govora vzkliknil: „Živela balkanska zveza!“

Tukajšnji merodajni krogi pripisujejo Hartwigovemu govoru poseben pomen in upajo, da Skader končno vendar definitivno pripade Črnogori.

PETROGRAD 24. (Kor.) Denes ob 3 popoldne se je vršila na inicijativo združenih slovanskih društev v Kazanski katedrali slavnostna žalna služba božja za padle vojake v balkanski vojni in nato zahvalna daritev za padec Skadra. Po službi božji je hotela večja množica demonstrirati, kar pa je policija preprečila. Zastopniki slovanskih društev so položili na grobu slovanskega carja Aleksandra III. velik venec.

PARIZ 24. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo iz Petrograda: Ruska diplomacija stoji prekoslej na stališču, da mora pripasti Skader Albaniji, a ruska javnost je tako silno razburjena, da ni izključeno, da pade Sazonova politika. Ruski diplomatični krogi odkrito priznavajo, da je položaj skrajno resen.

Rusija je sicer pripravljena privoliti v poostreitev internacionalne blokade, a nikdar ne bo privolila v samostojno akcijo Avstrije proti Črnogori.

Vojni svet v Carskem Selu.

CARSKOJE SELO 24. (Izv.) Car je sklical vojni svet, katerega so se udeležili: vojni minister Suhomlinov, šef carske telesne garde general Ohlovski, inspektor kavalarije general Ostrolovski in šef generalnega štaba general Žilinski. Konferenci se pripisuje velika važnost.

Oficijozno nemško poročilo.

KOLN 24. (Izv.) „Kölnische Zeitung“ prinaša oficijozni članek iz Berlina, v katerem pravi: Velesile vstrajajo brezpogojno na svojem dosedanjem stališču glede Skadra in nikakor ne odobravajo postopanja Črnogore, ki ne vpoštevata njih želji. Zato podvzamejo velesile v najkrajšem času energične korake. Na kak način se to zgodi, še ni mogoče povedati.

Presojanje položaja v Italiji.

RIM 24. (Kor.) „Popolo Romano“ piše: Kar se tiče političnih posledic padca Skadra, ki niso izključene, je treba dobro premisliti, predno se kaj ukrene. In to tembolj, ker je po soglasnem sklepu velesil glede določitve severnih in severovzhodnih albanskih mej, nemogoča vsaka izprememba. Če pa bi se ta temeljni princip vendarle spremenil, bi bilo uničeno vse dolgotrajno in trudopolno delo Evrope, ki je bilo dokončano z največjimi nevarnostmi. Izginilo bi seveda tudi soglasje med velesilami, ki je preprečilo evropsko vojno.

V sedanjem trenutku, pravi „Popolo Romano“, gotova nobena velesila ne misli prevzeti nase to neizmerno odgovornost in spremeniti svoje stališče glede skadrskega vprašanja. V prvi vrsti Črnogora sama ne sme misliti, da prisili velesile k spremembi soglasnega protokola in to tem manj, ker ji je znano, da lahko računa na pravičnost velesil in če mogoče, doseže druge kompenzacije pri določitvi njenih novih mej.

Čestitka italijanskega kralja — kralju Nikoli.

CETINJE 24. (Izv.) Med prvimi brzoglasnimi čestitkami, katere je prejel povodom padca Skadra kralj Nikola, je bila tudi čestitka italijanskega kralja Viktora Emanuela in kraljice Jelene.

Po padcu Skadra.

Podrobnosti o kapitulaciji Skadra.

CETINJE 24. (Uradno.) Pogajanja glede kapitulacije trdnjave so trajala česa dva dni. Predvčerajšnjem je odposlal Essad paša k prestolonasledniku Danilu parlamentarja, ki je izrazil željo, da se hoče Essad paša pogajati glede predaje mesta. Nato je odšel general Vukotić kot parlamentar v mesto, a pogajanja niso imela nobenega uspeha, narkar so Črnogorci stopili takoj v ofenzivo. V terek je prišel nov parlamentar. Essad paše je prosil za nova pogajanja. General Vukotić je odšel zopet v Skader kot parlamentar in dobil navodilo, da lahko dovoli hrabri posadki prost odhod z vsemi vojaškimi častmi in z orožjem, če treba tudi z lahko artilerijo.

Na podlagi te pogodbe sta v terek ob 6 zvečer, general Martinović in Essad paša podpisala kapitulacijski protokol. Turki so pričeli takoj zapuščati svoje pozicije in zadnji oddelki so odšli danes popoldne iz trdnjave.

General Martinović je obvestil kralja o okupaciji Taraboša brzoglasno.

Kralj in kraljica sta odposlala večeraj zjutraj iz Virpazarja tri čolne provijanta in sanitetnega materijala kot prvo pomoč.

Essad paša odide z garnizijo v svojo domovino Tiranu.

Črnogorci so zaplenili 120 topov, med temi 40 brzostrelnih topov in 12 havb'c in veliko zalogo vojnega materijala.

DUNAJ 24. (Izv.) Poročila italijanskih in londonskih listov zatrjujejo, da Črnogorci Skadra niso zavzeli v generalnem naskoku, ampak ga prisilili h kapitulaciji z bombardiranjem, ker je bil Essad paša vsled pomanjkanja hrane in municije prisiljen k pogajanju. Essad paša je že v ponedeljek poslal v črnogorski tabor parlamentarje, ker pa je od teh izvedel, da je srbska armada zapustila svoje pozicije, je skušal zavlačevati kapitulacijo, a so ga k temu Črnogorci prisilili s silnim bombardiranjem. Na direkten ukaz kralja Nikole so morali Črnogorci sprejeti kapitulacijske pogoje, kljub temu, da se je prestolonaslednik Danilo z vsemi silami branil dovoliti, da odide posadka z orožjem iz mesta.

Hasan Rizza bej še živ?

DUNAJ 24. (Izv.) Semkaj je došlo poročilo, da so Črnogorci našli bivšega poveljnika skadrskih posadke, Hasana Rizza beja in sicer nevarno bolnega. Pripovedoval je, da je bil njegov pobočnik zavratno umorjen in pri napadu tudi on ranjen. Napadalc so bili najbrže najeti Albanci.

Manifestacije v Atenah.

ATENE 24. (Izv.) Povodom padca Skadra so se vršile tu pred srbskim in ruskim postaništvom velike manifestacije. Vest je vzbudila po vsem Grškem neopisno veselje.

Srbska narodna skupščina ob zavzetju Skadra.

BELGRAD 23. (Srbski tiskovni urad „Edinosti“). — Za včerajšnji list prepozno došlo, dasiravno je bila brzoglasna oddana v Belgradu ob 2:30 pop.). — Današnja seja narodne skupščine je stala pod vtiskom padca Skadra. Pred začetkom seje so se vršile velike manifestacije meščanstva in vse žolske mladine. Manifestantje so tudi pričel pred kraljevim dvorom velike ovacije, toda kralj se ni pokazal. Pred kraljevim dvorom in skupščino je bilo do deset tisoč ljudi, ki so prepevali srbske in črnogorske patriotske pesmi.

V skupščini so narodni zastopniki pred sejo v svojem vzhleju v klubovih sobah prepevali patriotske in cerkvene zahvalne pesmi. Ko je ob otvoritvi seje okoli pol devetih vstopil v zbornico ministrski predsednik Pašić, ga je skupščina sprejela z burnimi ovacijami.

Pašić je izjavil: „Čast mi je naznaniti radostno vest, ki jo je sprejela vlada danes ponoči. Naš poslanik na Cetinju javlja, da je danes ponoči padel Skader. Mi čestitamo hrabri črnogorski vojski na njenem velikem uspehu!“

Predsednik skupščine Andra Nikolić je izjavil nato: „To važno sporočilo nas veseli in hrabri ter izpričuje, da božje oko gleda na srbski narod in da je hrabri srbski narod zadobil božjo milost ter da se v tej božji milosti danes čuti vsak Srb topleje, veseleje, srečneje in pogumneje.“ Predlagal je nato, da se seja prekine in odpošlje čestitka črnogorski skupščini. Predlog je bil sprejet z odobravanjem.

Pozdravna brzoglasna se glasi: „Tudi poslednja utrdba je padla pod udarcem naših hrabrih črnogorskih bratov. Pod silnim vtiskom te velike srbske zmage, mi je čast, v imenu srbske narodne skupščine čestitati narodni skupščini kraljevine Črnogore na tem delu junaške črnogorske vojske, s katerim je kronana petstoletna viteška borba. Živela hrabra črnogorska vojska!“

Skupščina je z velikim navdušenjem sprejela to brzoglasno.

Mesto je imelo ves dan slavnostno lice. Za zvečer se pripravljajo velikanske manifestacije, bakljada in iluminacija. Časopisje pozdravlja in navdušenih člankih črnogorsko zmago.

Ponovne demonstracije v Pragi.

PRAGA 24. (Izv.) Demonstracije so se danes zvečer ponovile. Več sto ljudi, s kardami in slovanskimi trobojnicami, se je zbralo na Vavčavskem trgu in prepevalo jugoslovanske pesmi. Konečno jih je policija razgnala in več oseb aretirala.

PRAGA 27. (Izv.) Tekom včerajšnjih demonstracij povodom padca Skadra je bilo aretiranih 30 oseb, med njimi tudi državni poslanec Fresl, katerega pa so takoj izpustili.

BRNO 24. (Izv.) Tudi tu so se vršile včeraj velike demonstracije. Več oseb je bilo aretiranih.

Program finančne komisije v Parizu.

PARIZ 24. (Izv.) Program finančne komisije, ki se sestane dne 5. maja pod predsedstvom zunanjega ministra Pichona v Parizu, obsega tri točke:

- 1.) Kako naj se razdeli turški državni dolg med balkanske zaveznike in Turčijo.
- 2.) Kake garancije naj se zahteva, da bodo evropska podjetja v bivših turških vilajetih, še nadalje ekzistirala in prosperirala.
- 3.) Vprašanje vojne odškodnine.

Diference med zavezniki.

SOFIJA 24. (Izv.) Diplomatični krog so vedno bolj trdno prepričani, da bo razdelitev novoosvojenega ozemlja med zaveznike, jako težavna. Med Bolgarsko in Grško ne obstoji nobena pogodba, vendar pa obe državi zahtevata Solun. Med Bolgarsko in Srbijo sicer obstoja pismena pogodba, ki določuje za mejo črto do mesta Struga na Ohridskem jezeru od združitve stare meje med obema državama; a Srbi se sklicujejo na to, da je bila pogodba sklenjena v času, ko ni nihče slutil, da se polaste Bolgari tudi Turčije. V očigled tem okoliščinah, po srbskih nazorih pogodba ni več veljavna in se mora revidirati tako, da dobe Srbi predvsem tudi mesta Bitolj, Veles in Prilep, katerega so si osvojili. Ker Srbi odločno vstrajajo na tem stališču in so se baje za vsak slučaj zvezali z Grško proti Bolgarski, so bolgarski politični krogi silno razburjeni. Pričakovati je, da zavzavijo velesile vse moči, da se spori med zavezniki mirno poravnajo in odstranijo difference.

PRAGA 24. (Izv.) „Narodni Listi“ poročajo iz Belgrada: Srbija toliko časa ne bo demobilizirala, dokler ne bodo rešene bolgarsko-srbske difference, ki imajo jako resen značaj, ker Bolgarska odločno vstraja na stališču, da mora Srbija do pčice izpolniti svojo pogodbo. Srbski poslanik, Spalajković se je podal iz Sofije v Belgrad, da poroča svoji vladi o položaju.

Gešov o položaju.

PETROGRAD 24. (Izv.) Bolgarski ministrski predsednik Gešov je brzoglasno „Novoj Vremnji“: „Pomirite javno mnenje. Spori med Bolgarsko in Srbijo se bodo poravnali mirnim potom; odločil bo ruski car kot razsodnik.“

Mario Sterle pred dunajsko poroto.

DUNAJ 24. (Izv.) Pred tukajšnjo poroto se je pričela razprava proti Mariju Sterletu, sinu tržaškega občinskega uradnika. Mario

Sterle je obtožen veleizdaje in razžaljenja Velikanstva.

Obtožnica mu očita, da je propagiral iredentizem, izdajal brošure in pisal članke, v katerih je ostro napadal avstrijsko državo in sramotil cesarja. Spisal je tudi manifest, v katerem je slavil spomin atentatorja Oberdanka.

Sterle, ki je komaj 19 let star, je pravi iredentovski tip.

Hrabri republikanec je v tajni porotni razpravi kratkoma negiral vse in izjavil:

"Jaz sem sicer po narodnosti Italijan in teoretično republikanec, a noben iredentovec. Ne vem kaj je to in tudi ne vem, če iredentizem obsoja. Če se mi očita iredentizem, se zamenjava iredentizem z živo narodno idejo italijanskega naroda, ki ni proti avstrijski državi, ampak samo proti Slovanom. Jaz nisem bil nikdar iredentist. Če sem napadal centralno vladno in avstrijskega cesarja, sem s tem hotel le doseči, da bi dunajska vlada spravila tržaško pod boljše kontrolo, da ne bi bili Slovenci v Trstu tako favorizirani."

Obtoženec odgovarja na vsako vprašanje na siljen način in se dela popolnoma nedolžnega.

Razprava bo trajala najbrže cel teden.

Zavzetje Skadra.

O zavzetju Skadra piše v včerajšnjem milanskem "Corriere della sera" njegov cetinjski dopisnik:

Iz pripovedovanja samih ministrov sem mogel konstatirati, da se je Skader vdol po kratkem obstreljevanju vsled lakote in zaradi pomanjkanja municije. Pogajanja za vdajo so se pričela že predvčerajšnjim — 21. t. m. — in na Cetinju so pričakovali izida teh pogajanj ves dan. Kakor se je izvedelo, so Turki tako trdovratno vztrajali na svojih pozicijah vsled napake, ki so jo zakrivila nekateri srbski častniki.

Odposlanec, ki ga je odposlal Essad paša, je šel namreč preko Brdci, kjer se je še nahajalo nekaj srbskih čet. Ustavil se je pri srbskih častnikih, ki so bili jako vljudni z njim, kar mu je dalo povoda, da je vprašal po novicah, ki so se dogodile zadnji mesec. Izvedel je tako, da so vevlasti odločno zahtevale od Črnogore, da opusti obleganje Skadra, vsled česar da se morajo tudi umakniti srbske čete.

Kakor se zdi, Essad paša ni vedel za zadnjo skupno akcijo veselj; ko pa je tako izvedel vse, je sklenil vztrajati do zadnjega, zanašajoč se na morebitno izkrcanje mednarodnih čet. Zato je tudi popoldne pri svojem sestanku s črnogorskimi generali Vukotičem izjavil, da bi bil on sam pač pripravljen na vdajo, toda poveljniki utrdbe na Tarabošu, Brdci in Bardanjolu da nečje niti slišati o vdaji. Zahteval je nato, da bi mogli Turki zapustiti mesto z vsem vojaškim materialom in se nemoteno umekniti v smeri proti Tirani.

Črnogorci so odklonili ta predlog in prestolonaslednik Danilo je dal nalog, da se ponoči zopet začne bombardiranje.

Po nekaterih urah obstreljevanja je Essad paša zopet poslal svoje posredovalce in prosil, da se ponovno začne pogajanja, ki so se vršila ves včerajšnji dan. Proti večeru se je povrnil general Vukotič k prestolonasledniku in mu naznanil, da Essad paša zahteva slejkoprej svobodni odhod vsega turškega vojaštva z vsem vojaškim materialom. Prestolonaslednik je nemudoma sporočil to telefonično na Cetinje kralju in se izrazil proti sprejemu teh pogojev. Kralj Nikola pa je po posvetovanju z ministri zlasti pod vtiskom vesti, da mednarodno brodovje namerava izkrcati svoje čete, zaukazal prestolonasledniku, da naj sprejme vdajo pod temi pogoji.

General Vukotič je nemudoma nato odšel v Skader in se povrnil proti polnoči v Zogaj s turškimi pooblaščenici, da sestavi z njimi in podpiše zapisnik vdaje.

Snoči so bili vsi ministri in vsa kraljeva rodbina s kraljem vred zbrani v telefonski dvorani. Kralj je šel opolnoči k počitku, naročivši, naj ga pokličejo, ko pride kaka vest. Ob 1:20 je končno zapel telefonski zvonec. Začel se je glas prestolonaslednika Danila: "V tem trenutku je bil podpisan zapisnik predaje. Izročite kralju moje čestitke na črnogorskem Skadru!" Knežinje in ministri so sedaj dali duška svojemu nervoznemu razpoloženju in so poslali prestolonasledniku po žicah buren "živio", na katerega je odgovoril iz Zagaja generalni štab. Dvorni maršal je šel poklicati kralja Nikolo in mu sporočil novico.

Danes zjutraj so prve črnogorske čete vstopile v Skader, Turki pa so se pripravljali na odhod.

Poročevalec lista "Corriere della sera" pripoveduje nato, kako velikansko navdušenje je pobudila na Cetinju vest o zavzetju Skadra, ki so jo naznanili ljudstvu s strel iz mozarjev in zvonjenjem, med katerim so se že začeli pomešavati navdušeni "živio"-klici. Vse prebivalstvo je bilo nemudoma na ulicah in pred kraljevo palačo. Celo ranjenci so prihiti na ulico. Ljudstvo se je objemalo in poljubovalo samega veselja. In med to navdušeno množico je prišel kralj s svojo rodbino. Ljudstvo ga je sprejelo z viharimi "živio"-klici in vse se je prevrvalo k njemu, da bi mu poljubilo roko. Ranjence, ki so tako prihajali k njemu, je vzdigoval in objemal, sam s solzami

ginjenosti v očeh. Kralj se je nato s kraljico in hčerkami vrnil v kraljevo palačo.

Bilo je že pol 4 zjutraj, ko je prišla množica kakih 2000 ljudi pred kraljevo palačo, prepevajoč narodno himno. Kakor da bi bili vsi ranjenci in bolniki čudežno ozdraveli: nihče ni čutil več bolečin. Kralj je stopil na balkon, ker je množica le vedno klicala po njem, pokazal z glavo proti nebu in s krepkim glasom izpregovoril: "Molimo za duše umrlih bratov!" Knežinje so se prekrizale in za njimi vsa množica, nato pa se je zopet začelo navdušeno vzklikanje. Neopisna radost je trajala vse jutro in nihče ni mislil več na spanje.

V svoji radosti je vse pozabilo na poročila zunanjemu svetu in tako so šele komaj okrog 8 ure zjutraj odšla v svet prva poročila o zavzetju Skadra.

Poročevalec lista "Corriere della sera" zatrjuje končno ponovno, da se je Skader moral vdati zaradi lakote in pomanjkanja municije. Prva skrb črnogorske vlade je bila, da je poslala v Skader veliko množino moke, ki jo prevažajo iz Virpazarja preko jezera v Skader.

Obenem je sporočil poročevalec istega lista, da je Essad paša dal umoriti skaderskega nadškofa mons. Sereggija. Kak je bil vzrok temu činu, se ne ve.

Za občinske volitve.

Še štiri dni!

Nič več, kakor samo še štiri dni je časa, da tisti, ki se morda dosedaj še niso pobrigali za svojo volilno pravico, store svojo dolžnost in se v volilnem lokalu svoje okraj, ali sploh kje, kjer je volilski imenik na razpolago, prepričajo, ali so sploh vpisani v volilskem imeniku in ali so pravilno vpisani. Kdor še ni storil te svoje dolžnosti, naj jo stori nemudoma, kajti po preteku teh štirih dni bo — prepozno.

Enako naj tudi vsi tisti, ki so sicer konstatirali, da niso vpisani, ali da so napako vpisani, pa niso storili nikakih nadaljnjih korakov, nemudoma prineso potrebne dokaze v volilno centralo, da se more še pravočasno vložiti reklamacija.

Samo še štiri dni je časa! Kdor je odlašal doslej, naj ne odlaš več, kajti v ponedeljek ob 2 popoldne se zaključijo reklamacijske postopanje in vse pozneje vložene reklamacije so zastoj!

Volilski sestanki v mestu.

Za V. volilni okraj se vrši danes, v petek, dne 25. t. m., volilni sestanki v prostorih gostilne Birs v ulici Gatter, vogal ulice Acquedotto. Vhod iz ul. Gatter.

Štrajk na Reki.

(Dopis.)

Mislím, da ne bo treba te rubrike več v vašem cenjenem listu, kajti moči štrajkujočih na Reki so izčrpane.

Štrajkov je bilo vse poino, a vsi so se izjalovili.

Kakor sem vam poročal že v nedeljo, da se bo štrajk v "Danubisu" končal brez uspeha za delavce in najbrže tudi štrajk delavcev v luki, tako se je tudi zgodilo.

Delavci v "Danubisu" so šli na delo, zadovoljivši se z vodenim resolucijo, v kateri je med drugimi rečeno: "...v namenu, da se v prihodnosti izognejo novim težavnim razmeram, se delavci izročajo pravičnosti in previdnosti ravnateljstva ladjedelnice." Pač žalosten tak konec.

Tudi v luki so začeli delati, izostalo je samo nekaj delavcev, ki pa ne prihajajo v poštev.

Vzroke teh neuspehov sem že v torkovi "Edinosti" navedel, poleg onih je pa tudi to, da delavci niso organizirani vsi, ampak samo okrog 4% vseh delavcev. To je žalostno! V takih razmerah pač ni upati na noben uspeh in vodje dotičnih 4% bi pač morali to preudariti.

Tu je pa polje za naše narodne hrvatske, srbske in slovenske organizatorje. Dobro bi bilo, da bi se ustanovila sestra tržaške NDO. Polje je dobro, — na delo, drugače bo prepozno. Pričelo drugi in nam odvzamejo to delo, ki bi doneslo stoteri sad.

Domače vesti.

Snočnja seja tržaškega dež. zbora je bila nesklepčna in se ni vršila. Vršila se je nato tajna seja mestnega občinskega sveta, ki se je bavila s personalnimi zadevami.

Osebnost. V Živkovem na Češkem je preminila te dni gospa Jožefa Hrabankova, roj. Lehovčeva, mati ravnateljstva tukajšnje podružnice Živnostenske banke, gospoda Vasilava Hrabanka. Gospodu ravnateljstvu in njegovi rodbini naše najiskrenejše sožalje!

Klevetniki in bedaki. "Grazer Tagespost" pričbuje brzozavko iz Opatije, v kateri pripoveduje, da so se tamkaj (menda v Voloski) vršili nabori in da so tem povodom srb s ki novinci demonstrativno vsklikali in prepevali, vsled česar, da jih je več zaprtih. Koliko Srbov šteje politični okraj Volosko? Mi ne vemo; pač pa govore o njih klevetniki in bedaki v graškem listu.

Drugi graški list, "Grazer Tagblatt",

prinaša slično sočno bedarijo. Zabeleži vsi "brzozavko" dogodek, ki pa je že par tednov star, da je namreč Narodna zajednica za Istro odsvetovala istrskim Hrvatom sodelovanje na Adria-Ausstellung, označujejo to društvo kakor — panslavistično!! Kdor pozna merodavne faktorje hrvatskega javnega življenja v Istri, ki so prava inkarnacija lojalnosti in dinastičnega mišljenja, ta bo še le imel vso veličino brezvestnosti teh klevetnikov in vso piramidalnost, njihove — neumnosti.

Najlepša pa je ta, da so ravno oni pred par tedni pisali — v nasprotnem smislu, Sv. Valentina ples so plesali od samega veselja, sporočajoč svetu, da so se sklepi kongresa pravašev — h katerim pripadajo istrski voditelji — v Opatiji, glasili proti slovanofilski politiki.

Saj pravimo: podajata si roko zloba in neumnost.

Interesantna razsodba. Pred seboj imamo "sklep" c. kr. okrajnega kot kazenskega sodišča v Trstu, ki zasluži, da ga ovekovečimo. Nekdo je bil namreč tam neke meseca majnika ali junija l. n. s k e g a leta z drugimi vred obtožen prestopka proti § 312 k. z. Državno pravdnštvo pa je obtožbo umeknilo proti vsem obtožencem, tako je bilo vsaj lahko razumeti stvar, ker je sodnik odpovedal tedaj razpisano razpravo in ni bilo potem niti duha niti sluha o kakem nadaljnjem sodnem postopanju. Kar naenkrat pa dobi en sam član one družbe, ki je bila tedaj obtožena, vabilo k neki sodni razpravi dne 10. januarja 1913.

Kdo bi mislil, da ima ta razprava kaj opraviti z ono stvarjo, ko na vabilu k razpravi ni bilo ne ure ne obravnave, ne številke sobe, ne imena sodnije, niti datuma in niti podpisa, nakar seveda obtoženec ni šel k razpravi in je bil v navzočnosti obsojen na 10 K globe.

Na svoj ugovor proti tej razsodbi je dobil obtoženec sledeči "sklep" U V 621/12/9:

"Z ozirom na to, da je bil l. l. v tej zadevi večkrat povabljen kot obtoženec (povabljen je bil samo enkrat pred najmanj pol leta, kakor je zgoraj omenjeno) na podpisano sodišče, vsled česar on je gotovo znal, da je bil tudi na 10. 1. 1913 povabljen od podpisane sodišča, a koravno v dotičnem povabilu popomoti se je izpustilo uro obravnave, številko sobe, ime sodnije, datum in podpis.

Z ozirom na določbo § 478 k. p. z. in zaslišavši opravitelja drž. pravdnštva s svojim predlogom, se ne ugodí ugovoru obtoženca, ker se je v pričujočem slučaju smatralo, da je bil obtoženec redno povabljen na razpravo od 10. 1. 1913..."

Podpisan pod to razsodbo je za c. kr. okrajno sodišče za kaz. stvari, odd. V. v Trstu sodnik — Cornel.

Ta sklep prav toplo prinočamo sodni nadzorstveni oblasti.

Skader padel. Z dežele smo prejeli: Električna iskra je bliskoma raznesla to veselo vest po vsem svetu. Vse ozračje je nasičeno elektrike in ozona; zaradi tega rojaki, ne prirejte nikakih ovacij!

Znamo vsi, da v samozapuanju in samopomoči je rešitev in znana je vsem resničnost pregovora: "Pouzdej se u se i u svoje kljuse". Naše simpatije do balkanskih narodov so naravne in jih ne skrivamo nikomur. Ne prirejamo pa nikakih hrupov, pač pa proslavimo spomin s tem, da nabere močim največ darov za naše šolske družbe, za našo dečo! S povzdigo izobrazbe povzdignemo narod in zmaga bo naša!

200-letnica pragmatične sankcije v slovenski šoli z Trstu. Deška šola družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je obhajala ta zgodovinski dogodek v četrtek 24. t. m. V primerno z zgodovinskimi slikami okrašeni učni sobi l. b razreda v novem šolskem

poslopu pri Sv. Jakobu so se zbrali ob 11 učenci petega in šestega razreda in člani učiteljskega zbora. Zbranim učencem je na to šolski voditelj, c. kr. učitelj l. Vrščaj, v daljšem, starosti učencev primernem govoru razložil bistvo pragmatične sankcije za državo in avstrijske narode. Po govoru so učenci ogledali faksimile zapisnika, ki je bil sestavljen ob razglasitvi pragmatične sankcije. Na to so učenci zapeli cesarsko pesem, s čimer je bila skromna a šolskim razmeram primerna slavnost končana.

Za učila na Ciril-Metodovi šoli! Za Šentjakobskega "Sokola"! Narodni klub "Triglav" priredi v nedeljo, dne 27. t. m. v dvorani "Trg. izobr. društvo" v ul. S. Francesca 2, l. plesno zabavo, katere čisti dobiček je namenjen po polovici za nakup učil na CM šoli in po polovici za šentjakobskega "Sokola". Med odmorom srečanje za krasne dobitke. Zabava traja od 7 zvečer do 1 zjutraj. Igra popolni orkester šentjakobske "Čitalnice" pod vodstvom kapelnika gos. Jeana. — Ples se vodi dobrohotno.

Klub je naprosil sledeče p. n. osebe, ki naj bodo pregledovale račune: Gospo Engelmanovo, voditeljico deške CM šole; g. Vrščaja Ivana, voditelja deške CM šole in g. Engelmanna, člana pripravljalnega odbora Šentjakobskega "Sokola".

Z ozirom na plemeniti namen prireditve bo vsak in še tako mal dar, hvaležno sprejet. Posebne reklame ni treba, ker dela sam namen prireditve dovolj reklame.

Šentjakobčani! Ne pozabite, da se bo vršila v nedeljo, dne 27. t. m. ob 5 popoldne v "Del. kons. društvu" pri Sv. Jakobu otroška veselica. Da bi jih videli s kako vnuemo se pripravljajo mali umetniki in umetnice v otroškem vrtcu za nastop! Vsi so navdušeni in srečni ter štejejo na prste, kolikokrat pojdejo še spat pred veselico. — Nihče naj torej ne manjka v nedeljo! Vstopnina 40 vin.

Majnik, čas radosti se oznanja, to je razvidno že iz današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani, Lep majnik in pa glavni dobiček — to bi bilo nekaj!

Društvene vesti.

Pevsko društvo "Trst". Opozarja se gg. pevke in pevce, da se vrši danes zvečer vaja za mešani zbor.

Tržaška sokolska župa.

V soboto ob 6 zvečer skupna telovadba župnega vaditeljskega zbora.

Članice.

Akademsko društvo slovensk. agr. "Kras", priredi dne 28. aprila ob 8 zvečer svoj l. redni občni zbor v restavraciji Jaltner XVIII. Ladenburggasse 16. Razen običajnega programa je na dnevnem redu tudi predavanje starešine inženirja gosp. Dragotina Gustinčiča o temi: "Slovenski inženir v domovini".

II. Vojaško veteransko društvo za Trst in okolico vabi na l. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 4. majnika t. l. ob 4 popoldne v društvenih prostorih državnih uslužbencev ulica Farneto štev. 7 l. nadst.

Po izvršenih točkah rednega občnega zbora se prečitajo pravila novega c. k. priv. zbora strelcev za Trst in Primorje s sedežem v Trstu, ki se predlože v odobrenje, na glasovanje in potem v potrdilo na kompetentne oblasti.

Gospodje, ki imajo veselje za pristop k temu c. kr. priv. zboru strelcev, so vljudno naprošeni, da se prijavijo za potrebne legitimacije za vstop na zborovanje, ki jih bo izdajalo II. Vojaško veteransko društvo ulica del Olmo št. 4, l. nad. vsak dan po-

Nove Osram svetiljke

Nerazbitne!

70% prihranka na toku. — Briljantna, bela luč. Traja dolgo. — Za istomerni in izmenični tok. — V svetlobni moči 0:25 do 1000 sveč in napetosti 1:2 do 260 voltov. — Glavna zaloga za Trst, Gorico, Primorsko in Dalmacijo: R. Ditmar, br. Brünner d. d. Dunaj, Trst, piazza del Ponterosso 1.

ženji s 27. aprilom do 4. majnika t. l. od 10 do 12 dopoldne in od 5 do 7 popoldne. Za vstop imajo pravico vsi neomadeževani mladeniči od 18 let naprej, ki so sposobni za vojaško družbo.

Slovensko gledališče.

O snočnji predstavi, uprizoritvi Prizbyszewskega „Zlatega runa“, ki je uspela prav dobro, izpregovorimo obširneje v jutrišnji številki. Danes naj pripomnimo le toliko, da je g. Toplak, ki si je izbral to delo za svoj častni večer, želel za svojo dovršeno igro obilo pohvale in priznanja.

V nedeljo, 27. t. m., ob 4 popoldne se ponovi ob znižanih cenah Smetanova opera

„PRODANA NEVESTA“.

Vodstvo gledališča je bilo naprošeno od raznih strani iz bližje in širše okolice, naj bi priredilo tako predstavo tega slavnega slovanskega umotvora, ki bi omogočila zlasti zunanjim ljubiteljem lepe umetnosti prihod brez prevelikih stroškov in neprilic. Vodstvo se je rade volje odzvalo, dobro vedoč, koliko ljudi na deželi bi radi porabili to redko priliko, da vidijo in slišijo enega izmed najlepših biserov operne umetnosti, najsijajnejšo predstavo, ki jo je do sedaj vpriporilo slovensko gledališče v Trstu.

Predstava konča okoli 7 zvečer, tako da stojijo na razpolago vsi večerni vlaki, kakor tudi openski tramvaj. Prilika je ravnotako ugodna za prišlece iz tržaške okolice, kakor tudi za one iz sežanskega, komenskega in koperskega okraja in tudi iz Gorice.

Kdor bi želel zasigurati si sedež za nedeljo, stori to lahko pismenim potom. — Vstopnice so že sedaj na prodajo pri gledališki blagajni v veži Nar. doma.

1. majnika bo časten večer kapelnika g. Polića z opero

„Prodana nevesta“.

Sezona se zaključuje s poslovnim večerom g. Rajnerja, ki nastopi v eni njegovih najboljših ulog v komediji

„Katakombe“.

Osrednji izvrševalni odbor NDO vabi slovensko delavstvo v Trstu na

veliki javni shod,

ki se bo vršil v nedeljo, 27. t. m. ob 10 predpoldne v veliki društveni dvorani, ul. sv. Frančiška št. 2.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o izidu kongresa NDO.

2. Razmere slovenskega delavstva v Trstu in pomen strokovne organizacije.

Slovenski delavci! Pričakujemo, da se udeležite shoda v častnem številu.

Osrednji izvrševalni odbor NDO.

Nar. del. organizacija.

Govorniška šola NDO Danes ob 8 zvečer govorniška šola NDO.

Skupina postiljonov NDO sklicuje za jutri ob 9 zvečer društveni shod v kons. društvu v Rojani.

Velika manifestacija narodnega delavstva se bo vršila dne 1. majnika. Manifestacijski shodi „Narodne delavske organizacije“ se bodo vršili v Trstu, v Šklednju in v Sv. Križu. Slovensko delavstvo bo obnovljalo svoje zahteve po dostojnejšem življenju. V Trstu bo manifestacija „Narodne delavske organizacije“ skupna z „Zvezo jugoslovanskih železničarjev“ in bo tudi obhod po mestu z godbo in zastavami.

Zidarska skupina NDO sklicuje za nedeljo, 27. t. m. ob 6 zvečer javen shod v konsumnem društvu na Kolonkovcu. Dnevni red: Položaj zidarjev in organizacija.

Skupina čistilnice petroleja v Šklednju sklicuje za nedeljo, 27. t. m. ob 4 popoldne javen shod v konsumnem društvu pri Sv. Ani. Dnevni red. Odgovor ravnateljstva čistilnice petroleja.

Vesti iz Goriške.

Židovska vsiljivost. V kratkem se bodo vršile na Goriškem volitve za deželni zbor. Vsako županstvo mora napraviti potrebni imenik volilcev in se potrebujejo za to

seveda potrebne tiskovine. V Gorici imamo dve tiskarni, ki prodajati vse potrebne tiskovine za županstva, in sicer „Goriško tiskarno“ in „Narodno tiskarno.“

Te dni sem dobil po pošti zavitek tiskovin od „Narodne tiskarne“ v Gorici, ne da bi mi kaj naročil. Radovednost me je gnala, da sem odprl zavitek in v njem našel tiskovine, ki se potrebujejo za deželno-zborske volitve. — Pred par dnevi pa sem naročil in tudi že dobil potrebne tiskovine od „Goriške tiskarne“. Potemtakem sem imel sedaj tiskovine od obeh tiskaren. Preostajalo mi ni nič drugega, nego zavoj zopet zaviti in še enkrat frankirati. Imel sem nepotrebne stroške in zamudo časa radi vsiljivosti tiskarne, pri kolji nikoli ne naročam tiskovin.

Toliko takta bi že lahko imeli v „Narodni tiskarni“, da bi ne vsiljevali svoje robe onim županstvom, ki se ne poslužujejo te tiskarne. Župan v goriški okolici.

Kostanjevica na Krasu. Podružnica družbe sv. M. priredi s sodelovanjem bralnega in pevskega društva „Zore“ v Kostanjevici valiko pomladansko veselico s srečolovom in javnim plesom v nedeljo, 4. majnika, na vrtu g. Franca Urdiha v Kostanjevici štev. 84. Čisti dobiček je namenjen tukajšnji podružnici družbe sv. CM, zato se bodo tudi preplačila hvaležno sprejemala. Ker ima prireditelj blag namen, podpirati in skrbeti za naše mile slovenske otroke na narodnih mejah, se pričakuje od zavednega in dobrosrčnega ljudstva velika udeležba. Pridite torej in ta dan odprite roke in srce!

Slovensko pol. društvo v Gorici je imel včeraj v četrtek dopoldne „pri zlatem jelenu“ svoj ustanovni obni zbor.

Kaj bo iz njega? V Malfattljevo trgovino v Gorici se je prilatil neki deček, segel po denarju, pobral okoli 25 K in pobegnil. Tekel je po Raštelu, kar se je dalo, ali kmalu so ga prišli in mu vzele krone. Kaj bo še iz takega malega predzreza?

Pripravlja se tretji dijaški telovadni nastop v Gorici v Trgovskem Domu. Ti nastopi nudijo vselej nekaj lepega in so združeni z blagim namenom. Čisti dobiček je namenjen Dijaški kuhinji in revnim visokošolcem. Nastop bo dne 3. maja.

Vlomilec v Orožnovi koči na Črni Prsti. V nedeljo so zapazili izletniki iz Gorice na Črno Prst, da je bilo v Orožnovo kočjo ulomljeno. Deska s ključavnico za prva vrata je bila vsa razdeljana, vijaki in ključavnica so ležali na tleh. Na enak način je bilo vlomljeno tudi v drugo in tretjo sobo. Sodi se, da je vlomil kak divji lovec.

Tatvina v vili Nordis. Dolgo se je vlekle preiskava radi tatvine perila in drugih reči v vili Nordis v Solkanu; preiskovalo se je v Gorici in v Trstu. Slednjič so prišli pod obtožbo 31letni Fortunat Ličen iz Podgore, 26letni Anton Žvokelj iz Planine in F. Gelgerjeva s Koroškega. Pred sodiščem v Gorici so bili obsojeni po dolgi razpravi: Ličen na 2 leti težke ječe, Žvokelj na 15 mesecev, Gelgerjeva na 1 leto ječe.

Bralno in pevsko društvo „Jenko“ v Temnici priredi na Blakostni ponedeljek ples. Vsa bližnja bratska društva so naprosena, da ne prirede tega dne kaj drugega. Na svidenje!

Kolezarsko društvo „Danica“ v Gorici priredi prihodnjo nedeljo celodnevni izlet v Italijo skozi Palmonovo. Odhod zjutraj ob 5 in pol iz društvenih prostorov.

Iz Temnice. V petek, 18. t. m. je umrl po kratki bolezni g. Andrej Stepančič v 50 letu svoje dobe. Ž njim je izgubila družina dobrega in skrbnega očeta, vas pa večletnega izkušenega starešina, dobrega svetovalca. V močnem telesu je bivala tudi močna, samostojna duša, jeklen, blag značaj. Bil je neomahljivo narodnega prepričanja in vnet za vsak narodni napredek. Skratka: mož! Spoštovali so ga brez izjeme vsi. Lahka mu zemlja, ostalim pa naše iskreno sožalje.

Vesti iz Istre.

Iz Doline. V spomin padca Skadra smo nabrali K 24 za podružnico CMD v Bregu. Lenar je izročen predsedniku podružnice.

Iz Narodne Zajednice za Istro. Ljudske knjižnice. Te dni je prejela Zajednica od g. Poniža iz Gorice v dar 178 hrvatskih knjig in več letnikov raznih beletrističnih listov; od hrvatskega akademičnega društva „Hrvatska“ v Gradcu 126 knjig, a od gosp.

„BERSONOVE“ pesmi:

Ko pride mir spet na Balkan, tedaj vapoči sreče dan spet narodom, ki naroče Bersonove napetnike.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - 1888

Mnenje g. dr. Kentzler-ja zdravnika Gleichenberg

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Večkrat sem rabil vaše železnato klna vino Serravallo pri moji zelo razširjeni klienteli in to vedno z najboljšim uspehom. Vino se je zelo dobro izkazalo kakor tonik in ga bom priporočal tudi v prihodnosti.

Gleichenberg, 16. septembra 1911.

Dr. I. KENTZLER.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljšo in najgotovješe jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moke Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usoro! se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavlj: ALBERTO FINZI, Trst.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vsi zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na
7 razstavah:

S. STEFAN

Odlikovano na
7 razstavah:

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

PAROPLOVNA DRUŽBA D. TRIPCOVICH & Ci. TRST

Urnik za potniško službo

veljaven do preklica.

Iz Trsta v Jakin, najhitrejša proga

s parobrodom na dva vijaka „GRAF WURMBRAND“.

Prevoz čez morje v 9 urah.

Vsako sredo ob 7 zjutraj od pomola sv. Karla, v zvezi z brzovlakom v Rim in nazaj, s povratkom iz Jakina v Trst vsako sredo ob 9 dopoldne;

iz Trsta v Jakin, direktna proga

z zvezo z brzovlakom v Rim in nazaj s parnikom na dva vijaka „CYCLOPS“; vsako soboto ob 4 pop. iz proste luke; s povratkom iz Jakina v Trst vsak ponedeljek ob 4 pop.;

iz Trsta v Benetke,

s parnikom na dva vijaka „Graf Wurmband“; vsako soboto ob 2 popoldne in vsako nedeljo ob 4 popoldne od pomola sv. Karla; iz Benetek v Trst vsako nedeljo in vsak ponedeljek ob 8 zjutraj od pristana sv. Marka. **Fina bufetna postrežba.**

Pojasnili, prospekti, vožnji listki pri družbi v Trstu in njenih raznih zastopstvih, v odpremnem potniškem uradu avstr. Lloydja, v potovalni pisarni P. Christofidis in družbeni lopi na pomolu sv. Karla.

Družba si pridržuje izpremembe v smislu prometnega pravilnika.

— ZDRAVNIK —

Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)

ordinuje na svojem stanovanju v Trstu,

Corso št. 12

od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.

TELEFON 177/IV.

Knjigarna in trgovina papirja

E. Stadler

Trst - Via Belvedere št. 2.

ima veliko izbero vseh slovenskih, nemških in italijanskih romanov.

BRIVEC

Andrej Rojic

TRST - ULICA ACQUEDOTTO št. 20.

Higienična in dobra postrežba. Se pripravlja za obisk

Alojz Boik

Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. — Blago vedno sveže in prve vrste. — Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom.

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.

Cirila in Metoda

583

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan l.a po K 2.30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalški, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporočam se vdani

J. J. Suban, Trst, ulica Giorgio Vasari št. 10.

Antona Šterka z Reke 12 knjig. Zahvaljujoč se plemenitim darovateljem, se pripravljamo darežljivosti drugih naših rodoljubov.

Društva. Centralni odbor Narodne Zaveznice se je obrnil minolega meseca na vsa hrvatska društva v Istri s prošnjo, da bi mu doposlala izkaz o društvenem stanju koncem leta 1912. Večina teh društev se je odzvala tej prošnji. Ker se pa prava svrha more doseči le tedaj, ako vsa društva dopošljejo te izkaze, prosimo tem potom vsa ona društva, ki niso še doposlala povpraševalne pole, naj store to čim prej.

Poletni poštni urad Sičole z dose- danjo poslovno dobo od 1. maja do 30. septembra vsakega leta se s 1. majnikom t. l. preuredi v celotni poštni urad. Istočasno se opusti poštna nabiralnica Sičole, ki jej je poslovna doba trajala od 1. oktobra do 30. aprila vsakega leta.

Vlak povozil. V sredo zvečer je na progi med Šapljami in Jurdani na Permonih neki voznik peljal voz z dvema konjema čez progo; ravno, ko je zapeljal na progo, so se zatovornice zaprele, nakar ni mogel ne naprej, ne nazaj. Hitro je odpel konja in hotel vsaj nju rešiti, ali bilo je prepozno. Prišel je tovorni vlak iz Šaplan, in ker je ravno tam ovinek, se ni mogel hitro ustaviti ter je tako zadell enega konja, katerega je popolnoma razmrcvaril, drugega konja je pa ranil. Na mesto nesreče je prišlo orožništvo. Kdo je pravzaprav kriv nesreče, se že dožene, toda krivda zadevle tudi voznika, ker se ni ustavil, ko je slišal zvoniti zvonec zatovornic, ki zvonijo vsakokrat, preden se zapira zatovornice. Hotel je še prej priti na drugo stran, ali se mu ni posrečilo.

Voznikom je pač svetovati, naj pazijo pri železniških prehodih, ker nevarnost je pri železnici velika. Ker se pa malokdaj kaj zgodi, so ljudje lahkomišelniki, seveda v svojo pogubo.

Iz Doline. Kakor je „Edinost“ že poročala, je dne 14. t. m. umrl Urh Samec pok. Urha. Z njim je Dolina izgubila mnogo, — izgubila je stebra, kremen-začaja. Stal je vedno v prvi vrsti bojevnikov za pravice našega naroda. — Bil je sicer preprost lancet, samo z ljudsko-šolsko izobrazbo, a čital je mnogo in se s tem izpolnjeval.

Delal je na narodnem polju že iz mallega. Že kakor 15leten mladenič je bil pevec domačega pevskega zbora še pred ustanovitvijo Čitalnice. Sodeloval je pri ustanovitvi te in je bil mnogo let odbornik. Sodeloval je, ko se je Čitalnica preustrojila v Bralno in pevsko društvo „Vodnik“, kateremu je bil tudi mnogo let odbornik. Sodeloval je pri ustanovitvi „Okrajne gospodarske zadruge“, ki jej bil mnogo let blagajnik in odbornik. Enako tudi pri ustanovitvi „Hranilnice in posojilnice“. Zanimal se je za ustanovitev „Vzajemne zavarovalnice goveje živine“.

Že mlad je bil občinski odbornik in potem mnogo let občinski svetovalec. Izstopil je iz obč. odbora letos radi bolezni. Mnogo let je bil tudi srenjski oskrbnik in vaški načelnik ter je vzorno izpolnjeval svoje dolžnosti.

Mnogo let je bil tudi cerkveni ključar, a se vzlic temu ni dal nikdar zavesti na pota novostvarjarjev, ampak je hodil vedno po starih začrtanih poteh narodnega napredka. Ljubil je z vsem srcem našo Ciril-Metodovo družbo in jej ob vsaki priliki naklonjal svojim močnem primeren dar. Ljubil je tudi učeno se mladino in jo podpiral po svojih močeh.

Kakor vršina je legel v prerani grob — bilo mu je komaj 58 let. Ni ga med nami več Urha Samca; živel pa bo njegov spomin. Zapustil je 3 odrasle sinove in hčer, ki so vsi preskrbljeni.

Kako priljubljen je bil med ljudstvom, je pričal naravnost slajni pogreb. Kondukt je vodil domači veleč. g. kanonik-dekan monsig. Zupan v spremstvu borštanskega župnika, veleč. g. Cvejna. Pogreba se je udeležila tudi vsa šolska mladina pod nadzorstvom učiteljsva ter skoraj ves občinski odbor z g. županom na čelu. Krsto so nosili štirje občinski zastopniki. Pevski zbor društva „Vodnik“ mu je zapel žalostinke pred hišo žalosti, v cerkvi in ob odprtem grobu.

Prihiteo je tudi od daleč mnogo znan- cev spremili ga k večnemu počitku. In tako, dragi Urh, počiva mirno v zemlji domači in blag ti bodi spomin!

Po pogrebu se je v proslavo pokojni- kovega spomina na svet obč. odbornika g. Ivana Strana nabralo K 15.74 za CM družbo in se je svota izročila predsedniku g. Ferjančiču. Ob tej priliki nasvetujemo, da bi se darovi, nabrani za CM družbo, vedno izročali domači podružnici, ker bi tako po- družnica izkazovala večje dohodke glav- nemu vodstvu. — Denar bi prišel vedno v prave roke in bi bil tudi objavljen.

Druge slovenske dežele.

„Slovensko društvo“ na Reki je zelo agilno. Svojim članom prireja vedno kako zabavo. Tako je tudi v nedeljo priredilo v svojih prostorih v ul. Municipio lepo uspe- lo veselico. Igrali so Stokovo „Moč uniforme“ prav dobro. Videli smo stare znanca na odru, a tudi nekaj novih, vrlo dobrih moči je bilo. Posebej ne bom hvalil nobenega, ker so vsi vredni hvale.

Po igri je bil zelo animiran ples. Videlo se je, da je na Reki mnogo zavednih Slo- vencev — nezavednih seveda še veliko več. Naloga našega društva bo, te nezavedne Slovence kolikor mogoče spraviti v svoje okrilje in jih zopet pridobiti za svoj narod.

Veselo dejstvo je, da to naše društvo zelo podpirajo tudi bratje Srbi in Hrvati. „Riečki Novi List“ piše v št. 97: „Slov. društvo“ lepo napreduje in zbira okoli sebe ne samo reške Slovence, ampak tudi mnoge Hrvate in Srbe, ki se čutijo v društvu, ka- kor med svojci, kar je prav, ker Slovenci, Hrvati in Srbi so eden narod s tremi raz- nimimi imeni, katera ne smejo preprečevati na- šega narodnega ujedinjenja. Tako je prav! Hvala bratje!

Gospodarstvo.

Kartel avstro-ogrskih tovarnarjev podplato. Z ozrom na notice, ki so se v zadnjem času širile v različnih listih in dne- vnikih o novo ustanovljenem kartelu avstro- ogrskih tovarnarjev podplato, in ki kulmi- niraajo vse v srditih napadih na imenovani kartel, kakor da bi bil ustanovljen samo za izsesavanje ljudstva, smatram za potrebno, da širši, nepoučeni javnost razložim, kaj je privedlo nas tovarnarje podplato do tega in v koliko je opravičeno zvišanje cen, ustvaritev enotnih plačilnih pogojev itd.

Glasom vestne in nepobitne statistike berlinskega dnevnika „Häute und Leder“ so poskočile cene surovih kož, notabene onih, ki so za podplate pripravne, v zadnjih dveh letih za približno 100%, in sicer od tega samo v tekočem letu, torej v par me- secih, do danes za približno 20%. Tovar- narji pa so prodajali strojeno usnje v zad- njih letih po preizkizkih cenah, ki se jih ni moglo zvišati, ker so tovarne preveč izde- lovale, in radi tega razmeroma tudi preveč kreditirale. Vrh tega so nastale lanske leto, posebno radi nastopivše denarne krize med trgovci in obrtniki izredno mnoge insolven- ce in konkurzi. Tako se ni moglo pustiti na- prej ter je veljalo zatreti bolezen že v ko- renu. Vsled tega so začela že lanske leto pod vodstvom dr. Ettingerja na Dunaju nova poganjanja, ki so konečno privedla do vspeha, ki prinese zopet red in pošten zaslu- žek tovarnarjem, trgovcem in obrtnikom, tako, da bo za nas vse mnogo boljše, nego do sedaj.

Kar pa se tiče občinstva, bodi pove- dano, da so se cene podplatom zvišale za približno samo 80 do 100 vin. na kilogram, kar odgovarja pri paru čevljev po težji pod- platu samo 20 do 40 vin. To so torej one odušne cene, kakor jih imenujejo ne- kateri nepoučeni kričalci. Ako zahtevamo za naš trud pošten zaslužek, nočemo izgub in smo ustvarili primerne plačilne kondicije — nam ne more nikdo braniti tega.

Zahvaljujoč se za sprejem tega pojasnila beležim z odličnim spoštovanjem

Andrej Jakil.

DAROVI.

— Fran Nadeža daruje 1 K za CMD, ker je Skader padel. Denar po položnici.

— Godnjč Josip, kovaški in kolarški mojster pri Sv. Jakobu, je daroval včeraj za otroški vrtec šentjakobske CMD podružnice zaesek 5 K. Obrtniki in trgovci, posnemajte tega obrtnika in darujte za podružnico CMD ob tako veselih dogodkih!

— Narodni urar, g. Povh je poklonil Nar. klubu „Triglav“ kot darilo za srečkanje zlat damski prstan z diamantom. Klub se tem potom najiskrejeje zahvaljuje g. daro- vatelju.

Volilski imeniki so na razpolago v glavnem volilnem lokalu v Na- rodnem domu in vseh volilnih lokalih, sedežih volilnih odborov in sicer:

Za mestne volilne okraje:

Za I. okraj (Sv. Vid): „Konsumno društvo“ „Alla nuova Stazione“ v ulici Lazzaretto vecchio 31.

Za III. okraj (Novo mesto): „Tržaško podporno in bralno društvo“, ulica Torre bianca 41, I. nadst.

Za IV. okraj (Nova mitnica): Pro- stori „Narodne delavske organizacije“, ulica Sv. Franciška št. 2, I.

Nadalje so volilni imeniki na razpolago v gostilni „Novega delavskega konsumnega društva“ Skorklja št. 97; v gostilni „pri Bricu“ ex Pangoš na stari openski cesti; v gostilni „pri Turku“ Skorklja — Coroneo št. 671.

Za V. mestni okraj so volilski imeniki na razpolago: v stanovanju gosp. Guliča, ul. Medla št. 17, prvo nadstropje ves dan; v stanovanju gosp. Frana Kotnika, ul. Piccardi št. 30, III. nad., ob delavnikih od 3 do 7, ob nedeljah od 9 do 1; pri rodbini Ferfolja-Gregorič, Kadin-Sv. Alojzij, ves dan.

Volilni imenik za V. okraj je na razpolago tudi v gostilni „Birs“ v ulici Gatteri št. 10.

Volilci, pregledajte če ste vpisani, ker v malo dneh poteče reklamacijska doba.

Za VI. okraj (Sv. Jakob): „Kon- sumno društvo“ pri Sv. Jakobu (nasproti cerkve).

v konsumnem društvu „Jadran“ (ulica Industrija); v gostilni Štrancar (ulica Giuliani).

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Mestno tiskarno besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 vin. Plača se takoj kasarstvenemu oddelku.

Odda se odlični osebi lepa meblirana soba z mostovžem in prostim vvhodom in hrana. Belvedere 57, II. 892

Gramofoni Zanetti, naj-čija dovršenost, vsa garancija, velikanška liher. Slo- venske ploče. Novosti. Trgovina z gramofoni Zanetti, ul. Cavana 6. 890

Nov vinograd eventuelno s bišo se proda ali da v najem ob cesti Prosek-Gorjansko. Zglasiti se je 27. aprila do 9 ure zjutraj, gostilna Dolenc, Prosek. 891

Za Konsumno društvo v Rojau se natakarka (stalno) vsako nedeljo in praznike. Oglasi- ti se je istotam pri J. Katalanu. 893

Mandlje zelene, nezrele, kupuje Solinger, ekla- dišče na dvorišču ul. Geppa 5. Poka- zati je treba vzorce. 875

Želim kupiti vino refoškot, ref ško in muškot, sladko, toda le od kmetov. Hochmüller, Beljak. 885

Vajenec za odvetniško pisarno se išče takoj. Zahteva se znanje slovenskega, hr- vatskega in italijanskega jezika. Oglasiti se je v ul. Sanitā št. 3, I. nad. 881

Košnja na veliki, približno 20.000 štirj. sežnjev obsegajoči senožeti na Opčnah se odda. Pojasnila: Opčine, postaja električne železnice. 884

Proda se obleka krem barve za dečka od 10 do 12 let za birmo. Naslov pove inzeratni oddelku Edinosti. 999

Soba in hrana se po ceni odda enemu ali dveh gospodom. Scala Belvedere 1, III. levo. 897

Izredna prilika!

500 kokoši
po K 2.-- kg
v trgovini perutnine v Trstu
ul. Campanile 15. - Telefon 759.

Vicko Peruzović

Trst, ulica Giuseppe Parini 14.

pripor. ča svojo

gostilno in točilnico dalmatin- skega vina lastnega pridelka.

Prodaja se črno, belo in opolo vino ter prvovrstno puntigamovo pivo. Kuhinja vedno pripravljena.

Vino na debelo in za družine po po- sebnih cenah.

Anton Novak, brivec v Trstu, via Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2661

Trgovina kuhinjskih potreščin

Trst, ul. Commerciale 3.

Velik izbor kuhinjske in sploh hišne priprave, porelane in ste- klovine, luči in lesenih priprav.

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelo- vanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

lasuljar, Trst, ulica G. Carducci štev. 9.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčine št. 170; T. VITEZ v Nabrežini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIO v Škedenju. Zaloge pristnih voščenih sveč lastnega izdelka.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Kraska izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan, obleke, obuvalo itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31, telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Posojilnica in hranilnica v Kopru

vknjižena zadruga z neomejenim poročitvom

bo imela

v Kopru v svojih uradnih prostorih

dne 15. velikega travna 1913

ob 10 zjutraj svojo

glavno skupščino

Predmeti razpravljanja so:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računov; vporaba dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajni predlogi.

Ako ob določeni uri ni skupščina sklepna, se vrši ponovna glavna skupščina z istimi točkami isti dan ob 11 zjutraj.

Načelstvo Posojilnice in hranilnice v Kopru.

GOSTILNA

„All' Acquedotto“

v Trstu, ulica Acquedotto št. 95,

toči sama pristna domača, vipav- ska in istrska vina, kakor tudi

izboren kraski teran in vedno sveže

Dreherjevo pivo po najzmernejših

cenah. — Na razpolago so vedno

sveža mrzla in gorka jedila. Uva- ževaje geslo „svoji k svojim“, se

priporoča sl. občinstvu za obilen

obisk vdani Josip Jurkič, lastnik.

5 glavnih dobitkov

90000, 40000, 30000, 20000 in 20000 kron, oziroma frankov in lir

zadene tekom meseca majnika

v srečnem slučaju že z vplačilom samo 5 kron, kdor naroči izborno skupino 5 meseč- na 70 mesečnih obrokov po K 5.—

5 žrebanj vsako leto!

Zahtevajte obširni majnikov prospekt!

Iz njegove vsebine: Za eno krono 100000 frankov!

Češke industrijske banke glavno zastopstvo, Ljubljana.

Lekarna Brelih v Sežani

Ribje olje I. vrste I steklenica K 1.20. 3 stekl. po pošti vse franko 4.50 K.

Obliž za kurja očesa 20 vinarjev.

-- Neoporekljivo sredstvo. --

Zaloga tu- in tuzem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih deser- nih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renahkih vin, Mesella in Chianti. Bona, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, dolgi in do- tičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpo- kljaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko. Razprodaja od pol litra naprej. 263

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika

trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižute-rije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.